

KEMENTERIAN WILAYAH PERSEKUTUAN*

PERBADANAN PUTRAJAYA

PENGURUSAN PEMBANGUNAN PUTRAJAYA

Perkara Utama

Apa yang diaudit?

- Pembangunan Putrajaya sebagai pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan yang baharu telah bermula pada tahun 1992 apabila Kerajaan mengenal pasti cadangan tapak yang sesuai. Pada 2 Jun 1993, tapak Prang Besar di Daerah Sepang, Selangor telah dipilih oleh Jemaah Menteri berdasarkan lokasinya yang strategik, iaitu terletak di antara Kuala Lumpur dan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA).
- Pembangunan Putrajaya dibuat berdasarkan Pelan Induk Putrajaya 1995 (PIP 1995), Pelan Induk Putrajaya (Pindaan) 1997 (PIP 1997), Rancangan Struktur Putrajaya dan Sebahagian Daerah Sepang (RSPSS 1995) dan Rancangan Struktur Putrajaya 2025 (RSP 2025).
- Pada tahun 2008, setelah 13 tahun RSPSS 1995 diwartakan, kajian semula rancangan tersebut telah dibuat bagi menyediakan draf rancangan struktur Putrajaya yang khusus meliputi kawasan Putrajaya sahaja. Hasil kajian tersebut dilaporkan dalam Laporan Pemeriksaan Rancangan Struktur 2008 (LPRS 2008).
- RSP 2025 kemudiannya disediakan berdasarkan LPRS 2008 yang menekankan pembangunan mampan daripada Bandar Dalam Taman kepada Bandar Hijau. RSP 2025 masih mengekalkan peratus tertinggi bagi kawasan lapang dan rekreasi daripada 10 klasifikasi guna tanah.
- Pengauditan ini meliputi dua bidang utama Audit iaitu prestasi pembangunan yang dinilai berdasarkan pencapaian output dan keberhasilan setakat 31 Disember 2021. Penilaian pencapaian output dibuat terhadap 10 komponen pembangunan iaitu guna tanah, bangunan Kerajaan, infrastruktur & utiliti, sistem pengangkutan, sasaran penduduk, perumahan, kemudahan masyarakat, komersial, kawasan lapang & rangkaian jaluran hijau serta komunikasi & keselamatan pintar. Pengurusan

* Kini dikenali sebagai Jabatan Wilayah Persekutuan di bawah Jabatan Perdana Menteri

pembangunan pula dinilai berdasarkan prestasi kewangan dan pelaksanaan projek pembangunan.

- Pengauditan ini melibatkan 10 agensi iaitu Kementerian Wilayah Persekutuan (KWP), Perbadanan Putrajaya (PPj), Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT), PLANMalaysia, Jabatan Kerja Raya Wilayah Persekutuan Putrajaya (JKRWPP), Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian (JKPTG), Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Wilayah Persekutuan Putrajaya (PTGWPP), Bahagian Pengurusan Hartanah (BPH), Unit Kerjasama Awam Swasta (UKAS) dan Putrajaya Holdings Sdn. Bhd. (PjHSB).

Mengapa ia penting untuk diaudit?

- Untuk menilai sama ada pengurusan pembangunan Putrajaya telah mencapai objektif pembangunan yang ditetapkan memandangkan pembangunan ini tidak pernah diaudit.
- Untuk menilai status semasa pencapaian pembangunan Putrajaya dan dijadikan sebagai penanda aras dalam penyediaan rancangan struktur baharu bagi menggantikan RSP 2025 yang akan tamat pada tahun 2025.

Apa yang ditemui Audit?

- Secara keseluruhannya, berdasarkan skop pengauditan dapat dirumuskan bahawa pengurusan pembangunan Putrajaya yang dilaksanakan oleh PPj, PjHSB dan semua agensi Kerajaan yang terlibat adalah memuaskan dari segi mewujudkan pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan yang berpusat, pelaksanaan konsep Bandar Dalam Taman, sumbangan kepada peningkatan ekonomi dan sektor pelancongan serta pengiktirafan Bandar Mampan. Bagaimanapun, tiada penilaian dibuat secara keseluruhan oleh mana-mana pihak bagi menentukan pencapaian objektif pembangunan Putrajaya.
- Setakat 31 Disember 2021, prestasi pembangunan Putrajaya mengikut komponen adalah antara 31.6% hingga 115.7%. Antara komponen yang masih belum mencapai sasaran atau masih dalam fasa pembangunan adalah seperti berikut:
 - Infrastruktur bagi empat daripada enam mod pengangkutan telah siap dibangunkan, namun hanya tiga mod pengangkutan telah digunakan sepenuhnya.

- Pembangunan infrastruktur bagi mod pengangkutan LRT/monorel belum siap sepenuhnya manakala infrastruktur bagi mod pengangkutan trem belum dibangunkan.
- Sasaran penduduk menjelang tahun 2020 iaitu seramai 281,500 orang tidak dapat dicapai. Jumlah penduduk Putrajaya sebagaimana dilaporkan oleh pihak DOSM pada tahun 2020 adalah seramai 109,202 orang.
- Sebanyak 22,452 daripada 35,000 unit kuarters yang disasarkan telah dibina oleh PjHSB bagi kemudahan penjawat awam di Putrajaya. Status pembinaan baki 12,548 unit kuarters belum ditetapkan oleh pihak Kerajaan. Sehingga 31 Disember 2021, seramai 17,847 penjawat awam masih dalam senarai menunggu untuk menduduki kuarters.
- Selain itu, terdapat kelemahan dalam aspek berikut:
 - Pihak yang bertanggungjawab untuk melaksanakan penilaian pencapaian keberhasilan pembangunan Putrajaya tidak ditetapkan dengan jelas oleh Kerajaan.
 - Penangguhan projek monorel menyebabkan sistem pengangkutan bersepadu belum tercapai dan merupakan pembaziran sekiranya infrastruktur yang telah dibangunkan tidak dimanfaatkan.
 - Penyediaan kemudahan Tempat Letak Kenderaan (TLK) tidak selaras dengan pembangunan Perumahan Penjawat Awam Malaysia yang berdensiti tinggi.
 - *Gross Floor Area* bagi ruang komersial yang sedia ada masih belum digunakan sepenuhnya dengan aktiviti perdagangan. 50% daripada 0.13 juta meter persegi ruang komersial yang dimiliki oleh PjHSB di Nusa Perdana belum terjual/disewa.

Apa yang disyorkan Audit?

- Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan memastikan perkara yang sama tidak berulang pada masa hadapan, pihak Audit mengesyorkan pihak terlibat mengambil tindakan seperti berikut:
 - KWP dan PPj mengkaji semula pelan pembangunan agar dapat diselaraskan dengan perubahan konsep pembangunan Putrajaya supaya kemudahan infrastruktur yang bersesuaian dapat disediakan dan berfungsi mengikut perancangan.

- KWP dan PPj mewujudkan mekanisme pemantauan melalui jawatankuasa berpusat bagi memastikan penyelarasan perancangan dan pembangunan di Putrajaya adalah lebih cekap terutama sekiranya berlaku perubahan dasar Kerajaan.
- KWP, MOT dan PPj perlu menetapkan hala tuju penggunaan infrastruktur yang telah dibangunkan bagi memberi manfaat kepada rakyat dan mengelakkan pembaziran.